

༡༡། །དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་ཀྱིན།

ཆོ་རྒྱུ་ཞུས་ཐུང་ནས་བརྟུམས།

མཆོ་སྤྱོད་མི་དམངས་དཔེ་ལྷན་ཁང་ནས།

༡༡། འདག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་ཀྱིན།

ཆེ་ཏན་ཞབས་དུང་ནས་བརྩམས།

མཆོ་སྤྱོན་མི་དམངས་དཔེ་སྤྱོན་ཁང་ནས།

དག་ཡིག་ཐོན་མེད་དཔོངས་རྒྱན།

ཆོ་རྒྱལ་ཞབས་བྱུང་ནས་བཅུ་མས།

མཆོ་སྤྱན་མི་དཔོངས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་ནས་བསྐྱུར།

✽

མཆོ་སྤྱན་མི་དཔོངས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་ནས་དཔར་བྱ་བསྐྱུར།

མཆོ་སྤྱན་ཞིང་ཆེན་ས་གནས་རྒྱལ་གཉེར་ཟླ་མིང་

གསར་སྐྱེས་དཔར་ཁང་ནས་དཔར།

ཐིན་ཏུ་དཔེ་ཁང་མཆོ་སྤྱན་ཡན་ལག་ཁང་ནས་བཀྲམ།

✽

༡༩༥༥ མེད་ལྷ་བ་བཏུ་གཉིས་དཔར་ངོས་དང་པོ།

༡༩༥༥ མེད་ལྷ་བ་བཏུ་གཉིས་ལན་དང་པོ་དཔར་བྱ་བཏུ་བཏུ་བཤ།

དཔར་གྲངས་ ༡ — ༡༠.༠༥༠ (མཆོ་སྤྱན)

✽

དེབ་དཀྱུས་མ་སྒྲོར་བྱུང་དགུ

རིན་པོ་ལུ་དེབ་སྤྱུས་ལེགས་སྒྲོར་མོ་གཅིག་

དང་སྒྲོར་བྱུང་གསུམ།

出版者的話

隨着社會主義建設和社會主義改造事業的發展，黨的民族政策的深入貫徹，學習兄弟民族語文引起了空前的重視。目前在學習中感到困難的是字典一類書籍的不足。為了幫助解決這一問題，我社出版了這部“藏漢詞彙”。

“藏漢詞彙”是由青海省翻譯委員會副主任才旦夏茸編的，共分上下兩冊。上冊包括本編、補編兩部分；下冊為釋難部分，共三個部分。編次是按照藏文字母和字頭、繫足、前音、后音等順序排列的。凡本文中不宜用短句註釋的詞，都在釋難部分另做詳細註釋。對每個詞，本書均沿用了一般習慣的註解；為了便于讀者多方面的參攷，又將不同的註解列為附註。

同時為了便于讀者記憶，把表達三時的字分為一般的、個別的、零散的三類。

由于編輯力量有限，時間倉促，因而本書在出版中的缺點和錯誤是難免的，我們衷心地希望讀者提供寶貴的意見，以便再版時改正。

青海人民出版社

一九五五年十二月

དཔེ་སྐུན་པ་ངོ་འཇགས་ཆོག

སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐུན་དང་། སྤྱི་ཆོགས་
 རིང་ལུགས་བསྐྱར་བ་ཤོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཤོད་འཕེལ་དང་། ཉང་གི་
 མི་རིགས་མིང་རྩལ་ཟབ་འཇུག་ལག་བསྐྱར་སོགས་དང་བསྐྱར།
 ལུ་རུ་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་པ་ནི་སྐར་མེད་.....
 པའི་གཅོགས་ཆེན་གྱི་གནས་ཤིག་ཏུ་གྱུར། སློབ་སྦྱང་བྱེད་སྐབས་
 འདིར་དག་ཡིག་གི་དཔེ་ཆས་མི་འདད་པའི་དཀར་ཆོགས་སེལ་...
 པའི་རམ་འདེགས་ཆེད། དཔེ་སྐུན་ཁང་འདི་ག་ནས་ལུ་བོད་
 སྐད་གཉིས་ཤར་སྐྱར་གྱི་དག་ཡིག་འདི་ལུད་པ་ཡིན།

དག་ཡིག་འདི་ནི་མཆོ་སྤྱན་ཞིང་ཆེན་ཚོ་མ་སྐྱར་ལུ་ཡོན་...
 ལྟན་ཁང་གི་ཀུན་རིན་གཞོན་པ་ཆེ་ཏན་འབས་བྱུང་ཆང་གིས་.....
 བཅུ་མས་པ་རྟེ། དེ་ལ་སྟོང་ཆ་སྟོང་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེད་སྤྲོད།
 སྟོང་ཆར་ཚ་བ་དང་ལྟན་ཐབས་ཏེ་ཆེན་པ་གཉིས་དང་། སྟོང་
 ཆར་དཀར་འགྲེལ་གྱི་ཆེན་པ་རྟེ་གསུམ་ཡོད་ལ། སྤྱི་ག་རིམ་
 རི་ཀ་བྲེད། མགོ་འདོགས། འཕུལ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་
 ལྟར་ཡིན། ཚ་བར་ཆོག་ཏུ་དུས་འགྲེལ་བདེ་བའི་མིང་ཆོག་

ལལ་ཆེར་ལ་མཆན་འགོད་གཙོ་བོར་བྱས་ཤིང་། ཙ་བར་རྩོག་
 ཉུང་བྱས་འགྲེལ་མི་བདེ་བའི་མིང་རྩོག་རྩམས་དཀར་འགྲེལ་དུ་་་་
 ཞིབ་བྱས་ཀྱིས་འཆར་པར་བྱེད། གྲོག་མཁན་ཆོར་གང་ཅིའི་
 གཞིགས་རྩོག་གི་སྤྱད་དུ། སྤྱང་ཡང་འཆར་རྒྱལ་མི་འདྲ་བའི་
 སྒོ་ནས་མཆན་འགྲེལ་ཉུང་བའོད་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གྲོག་
 མཁན་རྩམས་ནས་སྒོར་འཛིན་བདེ་བྱེད། དུས་གསུམ་སྒོན་
 པའི་བྱ་བྱེད་སྐགས་ལ་སྤྱི་དང་། བྱ་བྱེད་དང་། ཐོར་
 བྱ་གསུམ་དུ་བྱ་ཡོད་དོ། །

སྤྱིར་འདི་གའི་རྩོམ་སྤྱིར་བྱི་སྒྲ་བས་སྤྱགས་དམན་པའི་་་་་་
 ཁར། ཡུན་ཆད་ཉུང་མིན་དུ་དྲང་བར་བཞེད། དཔེ་དེབ་
 འདིར་སྒྱུན་དང་མོར་འབྲུལ་བག་ཅུམ་མི་འབྱུང་ཀ་མེད་ལྟ་བུ་་་་
 ཡིན་གཤིས། གྲོག་མཁན་རྩམས་ནས་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་
 པའི་བསམ་འཆར་གནད་རྩོགས་མཛད་ལ། སྤྱད་ཆར་པར་དུ་
 སྤྱན་དུས་དག་བཅོས་བྱེད་རྒྱུར། ང་ཆོས་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་རེ་
 འདོད་བྱས་པ་ལགས་པས་དགོངས་འཇགས་འཆལ།

མཆོ་སྒྲན་མི་དཔངས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་ནས།

༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་བ་༡༩ པར།

༡༡། །ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་མིང་དང་བརྟའི་བསྟན་བཅོས་ཐོན་
 མིའི་དགོངས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ། སྤྱི་བའི་དབང་
 ལྷག་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ལྷག་འཆལ་ལོ། །
 འཇིགས་མེད་སྟོ་ཆེན་ནོར་བུའི་དཔལ་འཛིན་རྩལ་
 བྲལ་ཏུ་གཏོར་པང་བ་ལས། །གཞན་པར་འོད་
 བབྱང་གསལ་བའི་སྤྱི་གཞི་ལ་འགོག་མེད་མཁའ་ལ་
 ཏྲག་འཆར་བས། །དམ་ཆོས་བསིལ་བེར་
 སྟོ་བའི་གཏོན་གཅིག་ལུས་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་མ་འདྲིས་
 བཤེས། །དཔལ་ལྷན་སྤྱི་མ་མཚོ་ག་དེའི་བྱིན་
 རྒྱལ་སྤྱིང་གི་བེའུ་འབྱུར་སྟོན་གྱུར་ཅིག །རྒྱ་ཤེལ་
 བུ་མའི་བཞིན་རས་འཇུག་པའི་སྟོངས། །རྒྱལ་

བསྟན་རིན་ཆེན་སྤྱིང་པོའི་ཅོད་པ་ན་གྱིས།

འཕགས་ལྷལ་གཉིས་པའི་ཁབ་དུ་དབང་སྐྱར་བ།

འཇམ་དབྱངས་ཐོན་མའི་ཞབས་སྐྱེས་སྤྱི་བོས་.....

མཆོད། །གང་གི་དགོངས་ཟབ་ཀྱི་མཆོ་འབྲེལ་

བའི་གྲར། །མཐུན་རབ་བ་དན་བསྐྱོད་པའི་བྱ་

བོ་ཆེ། །ཅི་དགར་ཅེན་པས་བད་སྤོད་ནོར་བུའི་

དབྱ། །སྤྱིན་མཛད་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་ཕྱག་

གི་ལྷལ། །གང་འདིར་རྩ་འབྲེལ་ལྷན་ཐབས་རྣམ་

གསུམ་གྱི། །རྩ་བར་ཉུང་བུའི་མཆན་གྱིས་འབྲོལ་

འོས་རྣམས། །བཀྲལ་བ་ཉིད་ལས་མཆན་དུ་མི་

འདུམ་གང་། །དཀར་འབྲེལ་རང་དུ་བལྟས་པས་

ཉི་ལྷར་གསལ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་རྟོགས་དཀའི་

གནས་གྱུར་པའི། །དུས་གསུམ་བྱ་བྱེད་མིང་
 བརྟེན་ཆོག་གས་བསལ་ཏེ། །ཚེད་བྲལ་མཁས་པའི་
 གཞུང་བཞིན་མིང་རྒྱུད་གི། །བརྟེན་དག་ཅམ་ཞིག་
 འགོད་ལ་བཙུན་པས་བྲེལ། །མཉེས་པ་དང་བཟླ་ད་
 པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བྱེད་ཡིག་གཟུགས་མི་འགྱུར་བ་རྣམས་མིང་རྒྱུད་དུ་
 བསྟུས་ཡོད་དུ། །ཕྱིས་འབྱུང་རང་དང་སློ་བྲོས་སྐལ་
 མཉམ་གྱིས། །ཆོག་གས་མིང་བདེ་སྒྲག་བཅའ་དང་
 རྟོགས་སྒྲུབ་ཕྱིར། །ཀ་མད་རྒྱུད་འདོགས་མགོ་
 ཅན་འབྲུལ་རྟེན་རྣམས། །གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་
 ཆོག་གས་སུ་བཅད་པས་དགོད། །

ཀ་ཀོ་ལ

益智子(藥名); 草蓂

ཀ་ཅ

財寶

ཀ་ཏོ་ར

盆; 器皿

ཀ་དག

根本清淨; 本來清淨

ཀ་པེད

葫蘆

ཀ་པ་ལ

一種樹名(印度產)

ཀ་བ

གཏུང་འདེགས 柱 (支樑的柱)

ཀ་བ་མི

頭頂骨; 頭蓋骨

ཀ་མེད

無法; 不得

ཀ་ར

糖

ཀ་རུ

དཀར་པོ་ 白; 白色

ཀ་མིང

དུང་ཆེན་ 大喇叭

ཀ་བ་ཀོ་བ

ཁྱོད་པོ་ 堅硬; 生硬; 強硬

ཀ་ར་ཀ་ར

痛疼; 痛苦; 苦楚

ཀི་ཀུ

ཡི་གེ་རི་གེ་ཀུ་ 字的母音符號

(९)

ཀེམ་པ

苦果

ཀུ་ཙྰ

ཕུར་མེད་ 嘈雜；嘈雜的聲音

ཀུ་དྲོག

དམ་དྲོག 窄狹；窄小

ཀུ་བ

葫蘆的總名

ཀུ་ཡ

དི་ཐུ་འི་ཐྱིས་ལ 小便中的雜質；

小便中的沫花

ཀུ་ཡངས

寬大；舒暢

ཀུ་རེ

玩笑

ཀུ་ཤ

古沙草(誦經時插在瓶中的聖草)

ཀུ་བྱ

蘋果

ཀུ་ཁུ

ཁ་ཐུག་གི་མེད་གདངས 咕呼

(杜鵑的鳴聲)

ཀུན

一切；諸 (多數詞)

ཀུན་དགྲིས

煩惱；纏縛

ཀུན་སྟོབས

一種大數目名

ཀུན་དོང་

བཙོང་ 慈

ཀུན་རྫོབ་

བརྟུན་པ་ 世俗(佛學術語); 假的

ཀུན་སྣང་

སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྣང་ 動機; 起念

ཀྱམ་ཀྱམ་

ཀྱམ་ཀྱམ་འབྲུག་པ་ 收縮; 手足
蹇縮

ཀྱམ་པ་

མི་བཟུང་བཟད་པ་ 死或殺死

ཀེ

格 (西藏大姓氏之一)

ཀེ་ཚོ

芥菜

ཀེ་ཀེ་རུ

一種黃綠色或黃色的寶石

ཀེ་རྩི

一種野蒜 (生於河谷中, 花
紅或白或黃)

ཀེ་རུ

རི་སྐྱུ་ཕྱེད་མིང་ 野蒜; 山蒜
的總名

ཀེ་རུ་ཚང་

岩洞; 崖洞

ཀེ་ག

1. 災害; 關 (術數名詞)

2. 忽然

ཀེང་རུས	ག་མེད་པའི་ཀེང་རུས 骷髏；沒有 肉的骨骼
ཀེམ་ཀེམ	嫵娜；擺動的樣子
ཀྱར	豎起；直立
ཀྱ	為 རི 字的舊詞，意為「呢」
ཀྱ་ཀྱ	下頷；下巴；喉
ཀྱ་སྐྱ	下頷；下巴；喉
ཀྱ་ཅི	མྱ་ཞེས་པའི་ཕྱད་ཀྱི་བར་ (མྱ་ཅི 字的舊詞)
ཀྱ་ཉི	白黨參
ཀྱ་དམ	ཀྱ་བའི་སྐུམ་སྐྱོད་ 皮壺 (裝油的皮壺)
ཀྱ་བ	ཕྱགས་ཀྱི་ཀྱ་བ་ 革皮 (牲畜的革皮)
ཀྱ་ལ	益智子 (藥名)；草菓
ཀྱ་ཁང	戰爭；戰亂
ཀྱ་གཅི	網羅 (總名)
ཀྱ་བྱ	小碗；杯
ཀྱ་མ	深陷；深洞

ཀོར་ཀོར་

རུམ་པོ་ 圓；圓形

ཀོན་པ་གང་སྒྱེས་

一種敷瘡及解食肉中毒的
草藥

ཀོལ་མ་

五香炒豆

ཀོས་ཀོ

下頷；下巴

ཀོས་ཐག་

困苦

ཀྱ

ཀྱ

喂！（呼詞）

ཀྱའི

喂！（呼詞）

ཀྱལ་

喂！（呼詞）

ཀྱུ

ཀྱུ་ཀྱུ་

歪；斜

ཀྱང་

1. 也；又 2. 雖

ཀྱལ་ཀྱུ་

ཀྱུ་རེ་ 玩笑；戲謔

ཀྱལ་བ་

無謂之談；語無倫次

ཀྱི

的（連詞）

ཁྱེ་ལྗེ

一種草藥

ཁྱེ་རུད

嗚呼；哎；唉

ཁྱེ

鈎子

ཁྱེ་ར་ཁྱེ་ར

ཁྱེ་ར་ཅ་གཞི་སྒྲ་ 唧唧（阿蘭雀的
聲音）

ཁྱེ

喂！（呼詞）

ཁྱེ་ཀ

喂！

ཁྱེ་ཁྱེ

喂喂！

ཁྱེ་མ

啊呀！

ཁྱེ་རུད

唉！

ཁྱེ་རྩྭ

赫赫！

ཁྱེ་བ

鈎

ཁྱེ་བ་རྩྭ

鈎子

ཁྱེ་ག་ཁྱེ་ག་

頭部擺動很快的樣子；擺
頭

ཁྱེ་ག་པོ

歪；邪

ཁྱོད་ཁྱོད་

དོང་མཁུ་ཁྱོད་ཁྱོད་ 深陷(如地穴或洞)

ཁྱོད་

ཁྱོད་ཇེ

腰身直起；端坐

ཁྱོད་པ

拖鞋 (一種僅有底的鞋)

ཁྱོད་ཁྱོད་

蹻蹻 (跳舞時腳踏的姿態)

ཁྱོད་ག

井欄

ཁྱོད་གཞིག་

威嚴；可畏

ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱིས་

辣椒

ཁྱོད་ཁྱོད་

雁

ཁྱོད་མས་

肉食；肉體

ཁྱོད་གཞིག་

1. 驚詫逃跑的樣子 2. 靴子的響聲

ཁྱོད་ཁྱོད་

耳朵輪廓

ཁྱོད་ཇེ

腰身直起；直直的

ཁྱོད་

ཁྱོད་ཁྱོད་

落後民族